

กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

การจัดสวัสดิการชุมชนนนทบุรี ที่ดำเนินการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่อาศัยดอกเบี้ยเงินจากเงินที่ออกให้กู้ จากกองทุนและสถาบันต่าง ๆ เช่น กองทุนซีป พอช. หรือกองทุนหมู่บ้านซึ่งล้วนแต่เป็นการจัดสวัสดิการแบบการสงเคราะห์ โดยมีลักษณะให้เปล่าฝ่ายเดียวไม่อาจเติบโตขยายผลสู่การช่วยเหลือได้อย่างกว้างขวาง หรือนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง สังคมอยู่ดี-มีสุข จนก่อให้เกิดสังคมที่อ่อนแอ ขัดแย้ง แยกสามัคคี ไม่มีการ “ให้” ผู้สูงอายุ ขาดการดูแลจากลูกหลาน

- ก่อตั้ง
- สมาชิกเริ่มแรก ราย
- ปัจจุบัน 200 ราย
- เงินทุนเริ่มแรก บาท
- ปัจจุบัน 40,000 บาท

ต่อมาทางสำนักพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ประชาสังคมจังหวัดนนทบุรี และผู้นำชุมชน พยายามให้มีการจัดสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ช่วยเหลือกันเองในชุมชน โดยการบริหารจัดการของชุมชน ด้วยกระบวนการประชาธิปไตยของชุมชน ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนในการจัดเวทีเสวนาระดับจังหวัด “ระดมคนร่วมทุน” โดยมีผู้เข้าร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ส่วนการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ระดับตำบลได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ตำบลบางม่วง เมื่อในสมัยรัชกาลที่ 1 ได้มีการออกสำรวจและได้พบว่าบริเวณนี้มีดินมะม่วงขึ้นมากมาย จึงตั้งชื่อว่า "ตำบลบางม่วง" เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอบางใหญ่ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 14 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านบางค้อ หมู่ 2 บ้านบางม่วง หมู่ 3 บ้านบางม่วง หมู่ 4 บ้านบางม่วง หมู่ 5 บ้านบางโสน หมู่ 6 บ้านบางโสน หมู่ 7 บ้านหัวคูน หมู่ 8 บ้านหัวคูนอก หมู่ 9 บ้านบางกร่าง หมู่ 10 บ้านนาคเคี้ยว หมู่ 11 บ้านบางม่วง หมู่ 12 บ้านบางม่วง หมู่ 13 บ้านบางม่วง หมู่ 14 บ้านคลองลัด บริเวณอำเภอบางใหญ่ในปัจจุบันเดิมอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอบางใหญ่ (บางกรวย) และอำเภอบางบัวทอง ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวางมาก ในปี พ.ศ. 2460 ทางราชการจึงได้จัดตั้ง กิ่งอำเภอบางแม่นาง โดยโอนตำบลบางใหญ่และบางม่วงจากอำเภอบางใหญ่ (บางกรวย) และโอนเอาตำบลบางแม่นาง เสาธงหิน และบ้านใหม่จากอำเภอบางบัวทองมาอยู่ในเขตการปกครอง ต่อมาในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2464 กิ่งอำเภอบางแม่นางได้รับโอนตำบลบางเลนจากอำเภอเมืองนนทบุรี ยกฐานะขึ้นเป็น อำเภอบางแม่นาง ตามประกาศกระทรวงนครบาล

เพื่อความสะดวกในการปกครอง จึงมีแนวคิดมาจากความเดือดร้อนของคนในหมู่บ้านที่ได้รับเงินสงเคราะห์จากรัฐที่ไม่ทั่วถึง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางม่วงก็เห็นด้วย ที่ผ่านมาชาวบ้านก็เรียกราย บอกต่อๆ กัน เมื่อมีคนเสียชีวิต แต่กรณีคนเจ็บป่วย หรือเด็กแรกเกิดก็จะไม่ให้ความสำคัญเท่าไร ดังนั้นในการจัดสวัสดิการชุมชนจึงได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางม่วงเป็นอย่างดี เมื่อภาคท้องถิ่นเห็นด้วย ภาคประชาชนก็สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการ

คุณอาพงษ์ กวี บอกว่า ในการจัดสวัสดิการชุมชนของตำบลบางม่วง ทางคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการให้ความสำคัญกับการร่างระเบียบข้อบังคับ เนื่องจากเป็นแนวทางและกรอบใน

การดำเนินงาน ดังนั้นระเบียบข้อบังคับต้องมีความชัดเจน และเอื้อประโยชน์ให้กับสมาชิกมากที่สุด จากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ การดำเนินงานของการจัดสวัสดิการชุมชนตำบลบางม่วง จึงแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ช่วย เหลือสมาชิกด้านเกิด เจ็บ ตาย และผู้ประสบสาธารณภัยต่าง ๆ ส่วนที่ 2 คือ การแบ่งสัดส่วนจากเงินที่ได้จากสมาชิก มาปล่อยให้สมาชิกกู้เงิน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ คล้ายกับ

กองทุนหมู่บ้าน แต่สมาชิกสามารถนำไปใช้เป็นทุนการศึกษาของบุตรหลานได้ และนำไปทำอย่างอื่นได้

การสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้าน ชุมชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากบางครั้งหน่วยงานภาครัฐ คิดว่าการจัดสวัสดิการชุมชน จะไปซ้ำซ้อนกับการช่วยเหลือที่ทางหน่วยงานของรัฐจัดให้หรือไม่ เมื่อทางหน่วยงานของรัฐได้รับรู้ว่าไม่ซ้ำซ้อนกัน ก็ให้ความร่วมมือสนับสนุนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสถานที่การประชุม การเข้าร่วมแลกเปลี่ยนในการร่างระเบียบข้อบังคับ ก็ทำให้ชาวบ้านมีความมั่นใจในแนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชนด้วยตนเองมากขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิกกว่า 200 คน มีเงินกองทุน 40,000 กว่าบาท ซึ่งในอนาคต (ปี 2551) คาดว่าน่าจะมีสมาชิกเพิ่มขึ้น 300 – 500 คน

การสร้างการมีส่วนร่วมให้กับชุมชน เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะถ้าการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีชาวบ้านเข้าร่วมคิด ร่วมทำ กันมากที่สุด ไม่ว่าจะทำอะไรก็ย่อมประสบความสำเร็จ ในการจัด

สวัสดิการชุมชนของตำบลบางม่วง เป็นก้าวแรกอย่างแท้จริงของการช่วยเหลือคนในสังคมโดยใช้การบริหารจัดการตนเอง เข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงาน โดยหน่วยงานของรัฐเป็นเพียงผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนเท่านั้น

คณะกรรมการมีมติรับเข้าเป็นสมาชิก ชำระเงินค่าบำรุงติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงครั้งแรกครบปี (360 บาท) ให้มีผลบังคับใช้ภายใน 6 เดือน วัตถุประสงค์ เพื่อเกิดการช่วยเหลือกันในชุมชนทุกรูปแบบ ทั้งเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ติดเชื้อ ครอบครัว การ เกิด แก่ เจ็บ ตาย สาธารณภัย และผู้ด้อยโอกาสยากไร้ เพื่อเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยประชาชนบริหารจัดการโดยวิถีชุมชน เพื่อก่อเกิดความร่วมมือกันระหว่างชุมชน รัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคีหนุนเสริม สร้างสังคมเข้มแข็งร่วมกัน เพื่อลดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน โดยวิถีชุมชน และกระบวนการประชาธิปไตยชุมชน เพื่อก่อเกิดการพัฒนาช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบสาธารณภัยในชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดการจัดสวัสดิการชุมชนภาคประชาชน

ทุนและที่มาของทุน ให้กองทุนมีทุนที่มาจาก ค่าธรรมเนียมแรกเข้า เงินสมทบจากสมาชิก เงินที่มีผู้บริจาคให้กองทุนสวัสดิการ โดยไม่มีข้อผูกพัน เงินที่ได้รับการเสริมหนุนจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรท้องถิ่น องค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ เงินรายได้จากการจัดกิจกรรมของกองทุน

คณะกรรมการและสมาชิก

กองทุนมีคณะกรรมการคณะหนึ่งจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน และไม่เกิน 25 คน จากผู้แทนทุกหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการเลือกตั้งของสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ โดยวิธีการเปิดเผย เว้นแต่มีสมาชิกเข้าชื่อกันไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าขึ้นต่อคณะกรรมการมีตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ประธาน มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามข้อบังคับระเบียบมติของที่ประชุมใหญ่ และมติของคณะกรรมการ เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการ เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ และทำหน้าที่อื่นตามมติที่ประชุมมอบหมาย

2. รองประธาน อาจมีมากกว่าหนึ่งคนได้ ทำหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่ หรือ

ประธานมอบหมาย ทำหน้าที่อื่นตามที่ประชุมมอบหมาย

3. เลขานุการ/ผู้ช่วย ทำหน้าที่บันทึกรายงานการประชุม เก็บรวบรวมรายงานการประชุม แจ้งนัดประชุมกรรมการ แจ้งนัดการประชุมใหญ่ ทำหน้าที่อื่นที่ประชุมมอบหมาย ผู้ช่วยเลขานุการ ทำหน้าที่ช่วยงานของเลขานุการหรือตามที่เลขานุการมอบหมาย ทำหน้าที่อื่นตามที่ประชุมมอบหมาย

4. เภรัณูญิก/ผู้ช่วย ทำหน้าที่ควบคุมการเบิกจ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปตาม ข้อบังคับระเบียบ ของกองทุน หน้าที่ ผู้ช่วยเภรัณูญิกทำหน้าที่ช่วยงานของเภรัณูญิก หรือตามที่เภรัณูญิกมอบหมาย ทำหน้าที่อื่นตามที่ประชุมมอบหมาย

5. ผู้ทำบัญชี ทำหน้าที่บันทึกการเบิกจ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามความเป็นจริง เก็บหลักฐานการเบิกจ่ายเงินเรียบเรียงไว้ให้เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน ร่วมกับ เภรัณูญิกรายงานสถานะการเงินของกองทุนต่อที่ประชุมกรรมการ และที่ประชุมใหญ่ ทำหน้าที่อื่นตามที่ประชุมมอบหมาย

6. กรรมการประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่เผยแพร่กิจการของกองทุน แสวงหาข่าวที่เป็นความรู้ เรื่องสวัสดิการ และเรื่องราวของชุมชนที่เป็นประโยชน์ เสนอต่อสมาชิกและบุคคลทั่วไป ทำหน้าที่อื่นตามที่ประชุมมอบหมาย

7. นายทะเบียน ทำหน้าที่บันทึกควบคุมทะเบียนสมาชิกและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นประโยชน์แก่กิจการของกองทุนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ประชุมมอบหมาย

ส่วนการดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี การนับวาระการดำรงตำแหน่งให้นับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี เมื่อครบสองปีให้กรรมการออกจากตำแหน่งกึ่งหนึ่งโดยการจับสลาก หรือสมัครใจออกจากตำแหน่ง ให้สมาชิกในที่ประชุมใหญ่เลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ด้วยคะแนนเสียงข้างมากในกรณีที่ใดกรณีหนึ่งที่มีคณะกรรมการเหลือน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จนขาดข้อบังคับของกองทุน ให้คณะกรรมการที่เหลืออยู่ประชุมกันคัดเลือกสมาชิกเป็นกรรมการแทนกรรมการที่ว่างลง ให้กรรมการที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการ ดำรงตำแหน่งเท่ากรรมการที่ตนแทน และให้กองทุนประกาศรายชื่อกรรมการใหม่ให้สมาชิกทราบ

การจ่ายเงินช่วยเหลือสมาชิกกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่น

เมื่อตั้งกองทุนครบ 1 ปี สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงครั้งเดียวครบ 240 บาท จะมีผลได้รับเมื่อครบหกเดือน สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงเป็นงวดมีผลได้รับเมื่อครบหนึ่งปี ดังนี้

1. เสียชีวิตรายละ 15,000 บาท

2. ป่วยคนไข้ใน 2 วันขึ้นไปรายละ 2,000 บาท จ่าย 1 ครั้งต่อคนต่อปีและไม่รวมป่วยจาก

การคลอดบุตร

3. จ่ายรับขวัญบุตรสมาชิกรายละ 2,000 บาท (บุตรคลอดใหม่ ของสมาชิก)
4. จ่ายช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของการช่วยเหลือสมาชิก
5. จ่ายช่วยเหลือสมาชิกหรือผู้ด้อยโอกาสในกรณีประสบสาธารณภัยรวมกัน ไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินทุนสะสมของปีงบประมาณที่เกิดสาธารณภัย
6. จ่ายเป็นค่าบริหารจัดการไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินทุนสะสมของปีงบประมาณนั้น
7. กรรมการอาจพิจารณาช่วยเหลือกิจการสาธารณะของชุมชนได้ในวงเงินสะสมปีงบประมาณนั้น ไม่เกินร้อยละ 2

การประชุมใหญ่สามัญ และองค์ประชุม เมื่อสิ้นปีทางบัญชี ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่สมาชิก ภายใน 120 วัน นับจากวันสิ้นปีทางบัญชี การประชุมใหญ่วิสามัญ หมายถึงการประชุมที่มีสมาชิกร้องขอ โดยการเข้าชื่อร่วมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในขณะนั้น พร้อมแจ้งเรื่องที่ขอเปิดประชุมใหญ่มาด้วย ให้คณะกรรมการนัดประชุมใหญ่ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือขอเปิดประชุม หรือการประชุมที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นควรเรียกประชุมเมื่อมีเรื่องสำคัญเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการ หากปล่อยไว้อาจเกิดการเสียหายต่อกองทุน การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ณ วันเรียกประชุม หรือไม่น้อยกว่า 100 คน